

Beka Lamazoshvili

Tato disertační práce zkoumá různé aspekty přenosu mezinárodních hospodářských cyklů mezi jednotlivými zeměmi. Skládá se ze tří kapitol. V první kapitole studujeme roli obchodu se spotřebním zbožím dlouhodobé spotřeby a kapitálovými statky v kontextu neokeynesiánského (NK) dynamického stochastického modelu všeobecné rovnováhy (DSGE) dvou zemí. Naším benchmarkem je model kalibrovaný pro USA a jejich obchodní partnery, který je schopen zohlednit vysokou volatilitu a pozitivní korelaci vývozu a dovozu pozorovanou v datech a diskutovanou v literatuře (Engel a Wang, 2011; Erceg, Guerrieri a Gust, 2008). Navíc také může zohlednit kanál všeobecných úrokových sazeb, který je ústředním bodem NK rámce. Porovnáváme náš výchozí model s alternativním NK modelem dvou zemí s a bez spotřebního zboží dlouhodobé spotřeby a kapitálových statků. Naše simulace ukazují, že náš benchmark model je lepší v mezinárodním rozměru než modely, se kterými ho srovnáváme. Ve verzi benchmark modelu s flexibilními cenami jsme našli pouze omezenou roli spotřebního zboží dlouhodobé spotřeby. Nicméně přítomnost nominálního sektoru a nepružnost cen dělají zboží dlouhodobé spotřeby důležitějším pro mezinárodní dimenzi modelu. Diskutujeme také možné kanály a šoky, které mohou generovat pozorovanou dynamiku obchodních proměnných. Ukazujeme, že kromě kanálu celkové produktivity výrobních faktorů diskutovaného v literatuře, také kanál úrokových sazeb spolu s neúplným promítáním dovozních cen může generovat pozitivní korelaci mezi vývozem a dovozem. Na druhou stranu investiční kanál zdůrazňovaný v literatuře může generovat negativně korelované obchodní toky v rozporu s pozorovanou korelací v datech.

Ve druhé kapitole studujeme dopad výkyvů cen ropy na rozvojové ekonomiky dovážející ropu se zaměřením na Arménii a Gruzii jako příklady malých otevřených ekonomik. Explicitně modelujeme světový trh s ropou a připouštíme fundamentální ropné šoky, které mají příčinu v různých jevech, jako jsou přerušování dodávek ropy nebo výkyvy světové hospodářské aktivity (Kilian, 2009). Pro tento účel využíváme strukturální vektorový autoregresní model. Souběžně se strukturálním modelem zkoumáme celkové energetické toky a možné přenosové mechanismy ropných šoků pro uvažované rozvojové ekonomiky. To je užitečné pro pochopení specifik týkajících se rozvojových ekonomik, výběru relevantních proměnných v modelu a interpretaci výsledků modelu. Dokumentujeme řadu zajímavých zjištění. Za prvé, na základě zjištěných impulsních odezev (impulse responses) různé typy ropných šoků mají různé efekty na klíčové makroekonomické veličiny, efekt ropných nabídkových šoků je kvantitativně malý. To je v souladu se zjištěními pro rozvinuté ekonomiky. Takže zohlednění základních důvodů pro růst cen ropy je důležité i pro malé otevřené ekonomiky. Za druhé, poptávkové šoky specifické pro ropný trh, které jsou považovány za důležité faktory ovlivňující světové ceny ropy, nemusí vést k vyšší inflaci a v některých případech dokonce snížit HDP, poptávkový kanál může představovat důležitý přenosový faktor. Za třetí, zjišťujeme, že skoky v reálných cenách ropy, které jsou způsobené zrychlující se světovou ekonomickou aktivitou, mají pozitivní vliv na inflaci (efekt je jen marginálně významný pro Arménii). Vzhledem k vysokému podílu potravin v hlavních CPI u studovaných rozvojových ekonomik a vzhledem k důkazům, že ceny potravin jsou také poháněny dynamikou světové ekonomické aktivity (Baumeister a Kilian, 2013), tento výsledek naznačuje, že část ropných šoků může být přenesena prostřednictvím cen potravin. Dále jsme zjistili, že struktura dodávek energie a tvorby cen zemního plynu hraje roli při přenosu ropných šoků.

Téma třetí kapitoly je podobné tématu druhé kapitoly, ale jsou zde rozdíly v metodologii. Tato kapitola analyzuje dopad fluktuací ceny ropy na rozvojové ekonomiky dovážející ropu se zaměřením

na Gruzii jako příkladu malé otevřené ekonomiky. Naším cílem je pochopit roli skoků v cenách ropy a příslušných přenosových kanálů s ohledem na specifika rozvojových ekonomik. Podobně jako Kilian (2009) explicitně modelujeme fundamentální ropné šoky na mezinárodním trhu s ropou a používáme model dynamické stochastické všeobecné rovnováhy (DSGE) s neokeynesiánskými vlastnostmi ke kvantifikaci dopadu šoků v ceně ropy a identifikaci klíčových přenosových kanálů. Soustředíme se zejména na kanál měnové politiky, ale také se zabýváme dalšími přenosovými kanály. Jednoduché rozšíření DSGE modelu nám umožňuje zohlednit omezení měnové politiky kvůli částečné dolarizaci a záležitostem spojených s důvěryhodností. Klíčové parametry modelu včetně těch, které souvisejí s měnovým přenosovým kanálem a dalšími přenosovými kanály šoků v energetice, jsou odhadnuty s využitím bayesovských metod. V souladu s důkazy z rozvinutých zemí zjišťujeme, že makroekonomické veličiny a měnová politika reagují na různé typy ropných šoků rozdílně. Dopad nabídkových ropných šoků je kvantitativně malý, zatímco změny ceny ropy v důsledku změn ve světové hospodářské aktivitě a v poptávce specifické pro trh s ropou mají silný dopad. Proto tedy usuzujeme, že zohlednění prvotního strukturálního důvodu změn cen ropy je důležité pro pochopení jejich dopadu v malých otevřených ekonomikách. Také zjišťujeme, že role kanálu měnové politiky v přenosu šoků v ceně ropy je omezená ve srovnání s rozvinutými ekonomikami, ale je stále ještě kvantitativně významná.